

Remissvar

Datum
2026-06-12

Ert datum
2026-03-27

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dnr
2026-00543

Er beteckning
KN2026/00741

Handläggare
Maria Wikhall

Statskontorets remissvar på Ädelmetallutredningen – en moderniserad reglering av handel med ädelmetallarbeten SOU 2026:14

Statskontoret avstår från att lämna synpunkter på huvuddelen av utredningens förslag eftersom de ligger utanför Statskontorets kompetensområde.

Sammanfattning

Statskontoret lämnar sammanfattningsvis följande synpunkter i sitt remissvar:

- Statskontoret tillstyrker förslagen om uppdrag och medel till Research Institutes of Sweden AB (RISE), men har inte kunnat ta ställning till behovet av eller lämpligheten i att vidga RISE nuvarande samhällsuppdrag.
- Statskontoret tillstyrker förslagen om att tillsynen ska finansieras med förvaltningsanslag och att avgifter för namnstämpelregistret endast ska finansiera hanteringen av det registret.
- Statskontoret kan inte ta ställning till om nivån på de medel för tillsyn som föreslås tillföras Styrelsen för teknisk ackrediterings (Swedacs) förvaltningsanslag är ändamålsenlig.
- Statskontoret anser att regeringen bör se över om det finns behov av att förenkla de föreslagna kriterierna för hur storleken på den administrativa sanktionsavgiften ska beräknas, men tar inte i övrigt ställning till förslaget om att införa sanktionsavgifter.
- Statskontoret tillstyrker förslaget om att bemyndigandet för Swedac att meddela föreskrifter om avgifter för kontrollstämpling ska upphävas.

Avsnitt 5.2 RISE lämpligaste aktör som kontrollbyrå och kontrollorgan

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att RISE ges i uppdrag att verka som kontrollorgan och kontrollbyrå samt att RISE ges i uppdrag och tillförs medel för att upprätthålla kompetens och kapacitet samt säkerställa tillgång till relevant teknisk utrustning för uppdraget som kontrollorgan och kontrollbyrå.

Statskontoret anser att utredningen redovisar tillräckliga skäl för att tillgången till ett kontrollorgan och en kontrollbyrå i Sverige behöver säkerställas, liksom för att RISE är den organisation som i dagsläget har bäst förutsättningar för att utföra uppdraget på ett effektivt sätt.

Statskontoret noterar att utredningen anger att det aktuella uppdraget till RISE förmodligen inte rymms inom RISE nuvarande samhällsuppdrag och att riksdagen

behöver ta ställning till om RISEs uppdrag bör utvidgas. Statskontoret tar i sitt svar inte ställning till behovet av eller lämpligheten i att utvidga RISEs nuvarande uppdrag.

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att den föreslagna finansieringen av RISE behöver ses över efter en viss tid, men anser att det i likhet med annan statlig finansiering bör ske årligen i samband med den statliga budgetprocessen.

Avsnitt 6.2 Tillsynsverksamheten bör finansieras via anslag och namnstämpelregistret via avgifter

Statskontoret lämnar i det följande synpunkter på den av utredningen föreslagna finansieringsmodellen för Swedac och på den föreslagna nivån på finansieringen av Swedacs tillsyn.

Statskontoret tillstyrker den föreslagna finansieringsmodellen för tillsyn. *Statskontoret tillstyrker* utredningens förslag om att Swedacs tillsyn ska finansieras genom medel på förvaltningsanslaget och att den avgift som tas in för namnstämpelregistret endast ska finansiera hanteringen av namnstämpelregistret.

Regeringen har angett att tillsyn i normalfallet ska finansieras genom avgifter, men att det på vissa områden kan vara mer lämpligt med skattefinansiering.¹

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att dagens finansiering av tillsyn genom avgifter från delar av tillsynskollektivet leder till en orättvis fördelning av kostnaderna för tillsynen och att tillsynsverksamheten istället borde finansieras med anslag.

Statskontoret anser även att förslaget om att avgiften från namnstämpelregistret endast ska finansiera hanteringen av registret ger en tydlig och önskad koppling mellan avgift och motprestation.

Statskontoret kan inte ta ställning till nivån på den föreslagna finansieringen av tillsynen

Statskontoret kan inte ta ställning till utredningens förslag om nivån på de medel som Swedac föreslås tillföras på förvaltningsanslaget, det vill säga att Swedac ska tillföras 2 500 000 kronor årligen, eftersom det saknas underlag för att bedöma vilken omfattning på tillsynen som den föreslagna nivån kan ge.

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att dagens tillsyn av marknaden för ädelmetallarbeten är ytterst begränsad och behöver förstärkas. Men

Statskontoret anser att det inte är tillräckligt utrett vilken nivå som är lämplig. Utredningen redovisar vilka arbetsuppgifter som finansieringen kan förväntas täcka. Men utredningen gör inte någon uppskattning av hur omfattningen av den löpande tillsynen kan förväntas öka som följd av finansieringen, till exempel i form av fler tillsynsbesök. Det framgår inte heller om den föreslagna finansieringen tar

¹ Regeringens skrivelse 2009/10:79. En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn.

hänsyn till Swedacs arbete med de av utredningen föreslagna administrativa sanktionsavgifterna. Statskontoret anser att det finns en risk att Swedacs arbete med de föreslagna sanktionerna minskar Swedacs utrymme för att bedriva löpande tillsyn. Statskontoret har därmed inte kunnat ta ställning till om den föreslagna nivån på finansieringen är ändamålsenlig för att motverka överträdelser hos företag och därigenom bidra till ökat konsumentskydd.

Statskontoret anser också att regeringen bör följa upp om nivån på finansieringen av tillsynen är ändamålsenlig mot bakgrund av att det enligt utredningen är oklart vilket resursbehovet är inom vissa av de nya uppgifter och befogenheter som Swedac föreslås få. Utredningen anger till exempel att Swedacs hantering av de föreslagna sanktionsavgifterna innebär en arbetsuppgift med osäker resursåtgång.

Avsnitt 6.3.3 Tillsynsmyndigheten bör få ta ut administrativa sanktionsavgifter

Statskontoret anser att regeringen bör se över om det finns behov av att förenkla de föreslagna kriterierna för hur storleken på den administrativa sanktionsavgiften ska beräknas, men tar inte i övrigt ställning till förslaget om att införa sanktionsavgifter.

Eftersom hanteringen av de föreslagna sanktionerna kommer att minska utrymmet för Swedac att bedriva löpande tillsyn, så bedömer Statskontoret att det är av betydelse att Swedac kan utreda och fastställa sanktioner på ett kostnadseffektivt sätt. Statskontoret bedömer att en högre kostnadseffektivitet kan nås om reglerna är enkla. Enklare regler kan också bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning hos myndigheten samt till att det blir mer transparent för tillsynskollektivet vilka avgifter som gäller.

Avsnitt 6.4.1 Bemyndigande att föreskriva om avgift för kontrollstämpling bör tas bort

Statskontoret tillstyrker förslaget att det nuvarande bemyndigandet för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll att meddela föreskrifter om avgifter för kontrollstämpling upphävs.

Statskontoret tillstyrker förslaget förutsatt att regeringen inte har för avsikt att placera uppgiften att vara kontrollorgan och kontrollbyrå hos en statlig myndighet. En sådan statlig myndighet kan förmodas behöva ta ut avgifter för kontrollstämpling.

Statskontoret noterar att utredningens återgivning av nuvarande lydelse av andra stycket 5 § förordning (1999:780) om handel med ädelmetallarbeten (s. 31) är felaktig. Utredningen anger ”efter samråd med Ekonomistyrningsverket”. Nu gällande förordning anger ”efter samråd med Statskontoret”.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Maria Wikhall har varit föredragande. I beredningen har också utredare Hanna André och utredare Caroline Zakrisson deltagit.

Datum: 2026-06-12

.....
Beslutande	Föredragande
Peter Kvist	Maria Wikhall
Namnförtydligande	Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.